



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**DE EXCELLENTI || DIVINAE GRATIAE NATVRA,|| & iis que
ad eam tùm obtinendam tùm conseruandam ||
requiruntur, de#[que] ipsius admirabili efficacia ||
DISPVTATIO,|| In inclyta et Catholica Academia ...**

**Valencia, Gregorio de
Stevartius, Petrus**

[Ingolstadt], 1576

Capvt Primvm, De sanitate, quam naturæ infirmæ, siue corruptæ per
peccatum, affert.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46873)

adiuti sunt à Deo, ut auxilio reniti, atque ita gratiam ante mortem perirent, non potuerint. Quanquam si nomine auxilij ad perseverandum, vel doni perseverantiae, intelligamus, non modo invitamenta ad perseverandum, sed etiam actualem Dei motionem & concursum, quo cum iusto gratia acquisita concurrat: perspicuum est, iustum tali auxilio instructum, certo ex hypotesi esse perseveraturum, & consecuturum salutem. Ac ex iis quidem, quae de necessitate auxilij diuini ad perseverandum, variisq; illius acceptionibus breviter diximus, varia quoque Patrum de perseverantia sententia, nonnulli aliàs obscura, commodè exponi poterunt; quas, ne simus multi, praeferimus.

PARTIS QUARTAE, De Diuinæ Gratiæ efficacia.

CAPVT PRIMVM, De sanitate, quam naturæ infirmæ, siue corruptæ per peccatum, affert.

XCVI.



Xplicandum restat, quanta sit diuinæ gratiæ vis. Est autem tanta, quantam indicant illius effectus, quos pròinde refert commemorare. Ac primùm de sanitate dicemus, quam naturæ diuinam gratiam afferre, probè intelligebat David, eam sanitatē frequenter petere: Ego iniquus dixi, Domine miserere mei, sana animā meam, quia peccavi tibi. Quibus etiam verbis, causam etiā infirmitatis aperuit, peccatum nempe. Testatur itē Christus Dominus, cum se medicū profiteretur: Non est, inquit, opus valentibus medico, sed malè habentibus. Nō veni vocare iustos, sed peccatores. Quae loci inter alia, D. Augustinus pulchrè vrget contra Pelagiū, non agnoscentē naturā humanā infirmitatem aliquam ex peccato. Quis enim fieri potest? dicitur homo hæreticus, ut peccatum quod substantia caret, et nihil est, naturā redderet infirmā? Cui Augustinus accommodato exemplo ita respondet, ut eum vehementius etiam premat. Dubium nō est, inquit, quin non comedere, nulla sit substantia: sed potius recessus à substantia, quæ est cibus, & tamen substantia corporis, si omninò abstineat à cibo: ita languescit, ita viribus extenuatur & frangitur, ut si aliquo modo perduret in vita, vix possit ad eum cibum reuocari, à quo abstinendo vitiosa est.

Psal. 40.

Matth. 9.

Lib. de natura
et gratia c. 19. &
20.

XCVII. Sic, nō est substantia peccati, sed substantia est Deus, summi substantia, & solus verus creaturæ rationalis cibus; à quo per inobedientiam recedendo, & per infirmitatem non valendo capere quod debuit; audis quomodo admodum David dicat: Percussus sum ut scenum, & arui cor meum, quia obedi-

Psal. 101.

sum comedere panem meum. Intelligebat nimirum Ecclesia Doctor eximius, non idcirco peccatum naturam debilitare, infirmareque, quia influat quicquam in illam, aliquid agendo, uti Pelagius imaginabatur Catholicos putare (quemadmodum illius argumentum declarat) sed ad eum modum, quo defectus rei necessaria in causa solet esse aliorum defectum, ut inductum declarat exemplum.

XCVIII. Agere verò, videamus quosnam defectus peccati naturae attulerit, propter quos sit infirma; ut sic cognita infirmitate, sanitatem etiam, quae gratia tribuit, melius percipiamus; et quia naturae defectus ex ipsius, quae primò condita est, integritate, cognosci oportet; ab hac ordiamur.

XCIX. Quoniam homo, ex duplici illo rerum gradu, de quo initio huius disputationis diximus, compositus est, ac duplici cognoscendi, et appetendi virtute praeditus; quarum ea, quae inferior est, ita superiori parat, ut ei quoque reniti possit, eamque interdum perturbare ad acquiescendum bono sensibili, quod saepenumero cum ratione pugnat: Idcirco, nisi aliquo praesidio Deus naturam humanam munivisset, extrema omnino difficultatis erat, hominem longo tempore sese in officio, perpetuo continere, atque adeo extrema, ut humanitas, vel se manis, moraliter, fuisset impossibile. Siquidem quotidiana experientia, et mores hominum docent, eos communiter non praestare, quod extremas vires potentiae humanae requirit, atque ita est, cum extrema difficultate coniunctum.

C. Huic igitur incommodo, ut occurreret Deus, humanam naturam diuino dono auxit, quo instructus homo, facile posset vitare omnes omnino naturales defectus, quos alias propter naturae humanae constitutionem, necesse moraliter erat, in humanis actionibus accidere. Illud donum fuit originalis iustitia, siue re siue ratione sola (nihil enim moror) à gratia fuerit distincta; cuius quidem diuinae qualitatis munera, ut naturae donum dicitur, quoniam nota sunt, et nonnihil esset à scopo alienum, non recensebimus. Ad propositum enim satis est intelligere, naturae humanae, eo dono affectae, integritatem constituisse in facultate, quam homo per illud donum, et habitus ex eo fluentes, habebat, facile, et quouis tempore recte operandi naturaliter; ut ita, si homo vellet, nihil illi unquam deesset bonum humanae naturae consentaneum, atque adeo ad integram illius perfectionem pertinet; quale est, bonum rectae operationis naturalis, oblata recte operandi occasione; maxime, cum instat preceptum.

CI. Huius, siue rectitudinis siue integritatis defectum, parens noster attulit humano generi, cum à diuina voluntate peccando desciuit. Ita enim pepigerat Deus cum illo, ut si obediret, ad omnes posteros eam naturae integritatem transmitteret; si rebellis esset, et ipse, et nos omnes illa priuaremur, ut qui ad illum tanquam eius posteri pertinemus, et in eo, veluti in principio continebamur;

mur;

mur; atque eatenus, voluntas illius vitiosa, quodammodo nostra futura erat. Quod quidem Oseas expressisse illis verbis videtur: ipsi autem sicut Adam transgressi sunt pactum, ibi prauaricati sunt in me.

CII. Debilitata igitur ac infirmata est natura per peccatum, non quod aliqua potentia, aut perfectione intrinseca naturali, omnino, aut partim subtrahatur; (id quod merito docti notauerunt) sed quod potentia naturalibus donis iustitie sublato, quo recte inter se ordinata erant, expositus homo manet lapsus conscientia multis; ut necesse moraliter sit, eum, longo temporis spatio, sepe numero carere bonis operationibus naturalibus, quae ad integritatem perfectionem naturae pertinere, quando operandi est opportunitas, paulo ante diximus.

CIII. Atque hanc quidem dissolutionem recti ordinis, quem potentia ad inuicem, iustitia dono habebant, natura corruptionem docti appellant, et illos frequentes defectus, quibus homo post peccatum patet, naturae vulnera, hoc ipso per peccatum illi inflata, quod propter illud reddita est eis defectibus obnoxia, atque eatenus vulnerata. Obstat enim, quo minus has metoparas ad defectum perfectionis alicuius permanentis, & mere naturalis, referamus, conuenientia specifica; quam nemo nisi imperitus quispiam, aut plauiticus, negare potest, inter naturam olim integram, & iam peccato corruptam, existere.

CIIII. Exposuimus breuiter, ut Deus integram naturam homini dederit, ut ipse homo eam freret, infirmaret, corruerit, quod pulchre (ut scilicet omnia) S. Augustinus his verbis expressit: Creatus est primus homo in natura sine culpa, creatus est rectus, non se fecit rectum, quid autem peccatum notum est, cadens a manu figuli fractus est. Videamus modo quod ante proposuimus, eequonam pacto natura sic infirma per gratiam illam potissimum conuenitur, de qua supra sumus locuti.

CV. Non ita sane, ut pristinae integritati penitus restitueretur, hoc est, ut longo tempore, omnes etiam leues defectus, quos venialia peccata dicimus, homo vitare humanitus possit; testatur hoc appetitus rebellio, sepius ratiore reluctantis, quam, etiam sani iam per gratiam experiuntur, ut saepe committere, & saltem venialiter, delinquere soleant.

CVI. Sentiebat hoc D. Paulus, cum legem illam sentiebat in membris suis, repugnantem legi mentis suae, cum quod malum oderat, facere se aiebat. Et Ioannes etiam, cum negabat, aliquem immunem esse a peccato. Sentit idem Iacobus. Docetur sepe aliis in Scriptura. Probatum a S. Patribus contra Pelagianos. Denique definitum est ab Ecclesia non semel.

b Praesertim ab Aug. lib. de perfect. iustitia, & D. Hieronymo ad Theophastrum, in dial. in Pelag. c. In Con. Trid. Sess. 6, c. 11, & Can. 23. & Mileuitano ca. 6. & Africano can. 81.

Sess. 11. de verbis Apoft. Eccle. 7.

Rom. 7.

Ioan. 1.

Cap. 3.

1 Iob 5. Eccle. 7.

Proverb. 24.

3. Reg. 8.

CVII. Sanat igitur diuina gratia naturæ infirmitatem, in hac vita, quatenus homo per illam & virtutes ab ea fluentes, erga Deum caelestemq; beatitudinem affectus, accedentibus præterea auxiliis ad perseuerandū necessariis, quæ sunt præstō; facile potest per totam vitam vitare, peccata omnia mortifera, eo quod graues sunt Dei offensiones, & adeptionem beatitudinis impediūt, ad quam homo per gratiam impellitur, vt est dictum. Venialia verò, quia cū gratia & beatitudine non pugnant, non ita per affectum ad Deum, & beatitudinem, ex gratia profectum, excutiuntur.

CVIII. Et quoniam peccata mortalia idcirco ad rationem peculiariter pertinent, quod non, nisi cum notabili rationis defectu, committuntur; venialia verò ad partem inferiorem, cuius serè impulsu sunt; rectè idcirco à Doctoribus Catholicis dicitur, in ea vita sanari natura, quod ad mentem, & rationem, quatenus facultatē præstat notabiles rationis defectus vitandi; quod ad inferiorem verò partem, non item, donec in caelesti beatitudine, cumulatissimè integritas naturæ nostræ restituatur.

CIX. Atque hæc doctrina haud obscure in Scripturis diuinis traditur, cum enim ait D. Paulus: Ego ipse mente seruo legi Dei; sanitatem rationis quod ad facultatem vitandi mortifera significat: cum subdit: carni autem legi peccati; infirmitatem inferioris partis, atque adeò leuius conscientie lapsus confitetur. Item, cum inquit: Non quod iam acceperim, aut iam perfectus sim; perfectionem patriæ caelestis affectum se esse negat, quæ in eo consistit, vt homo defixus in Deo, tanquam firmus in termino, et diuina bonitate satiatus nihil omnino velit, quod vel leuiter sit diuinæ voluntati dissentaneum.

CX. Cū verò in eodem loco subiicit; sequor autem si quo modo cōprehendam; aliosq; ad idem exhortans dicit; quicumq; ergo perfecti sumus hoc sentiamus, perfectionem & sanitatem se in hac vita consecutum confitetur, quæ hominem in via progredientem decet; videlicet sitam in eo, vt quis possit sese in via ad beatitudinem ducente semper continere, hoc est, vt peccatis omnibus mortalibus declinatis, diuinam gratiam conseruet, per quam est insitus Christo, qui est vera, & vnica via ad eum terminum perueniendi.

CXI. Deniq; cū modò S. Scriptura omnes omnino^a peccatores pronuntiet, modò aliquorum prædicet^b sanctitatem, iustitiam, reclinuam, ne secum pugnare videatur, ita est exponenda; vt integram omnino perfectionē, & sanitatem, quæ omnia etiam venialia declinētur, omnibus, ordinaria Dei lege negari in hac vita intelligamus; facultatem verò omnia vitandi mortalia, iis, qui in gratia existunt, concedi.

Rom. 7.

Philipp. 3.

a vbi supra.
b Gen. 5. Iob. 1.
3. Reg. 11. &
14. & 4. Reg.
20. & Matth.
11. Luc. 1.

E CAPVT